

KURS STM32

Wojciech Olech

CZĘŚĆ III: USART

USART to skrót od **Universal Synchronous Asynchronous Receiver Transmitter**.

Jest to jedna z najprostszych popularnie używanych magistrali komunikacyjnych.

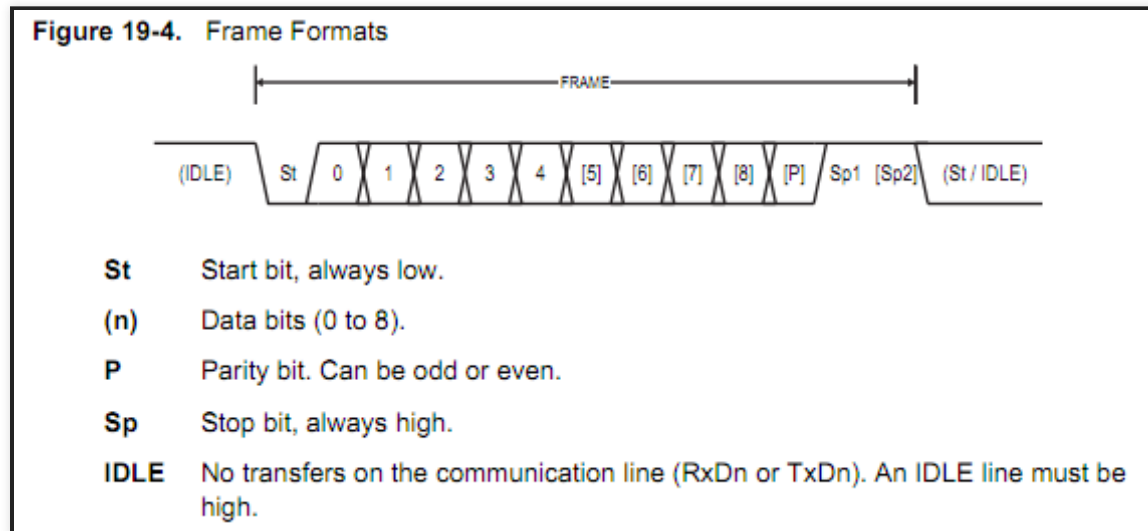
Asynchroniczny USART komunikuje się typowo za pomocą dwóch linii (w trybie duplex, jest możliwe używanie jednej w simplexie lub half-duplexie), RX (Receive) i TX (Transmit). Urządzenia są połączone z przeplotem, tj.

RX jednego urządzenia powinien być połączony do TXa drugiego i vice-versa.

W trybie synchronicznym dodatkowo są używane linie komunikujące o gotowości RX i TX.

W tej prezentacji przedstawię tylko asynchronicznego USARTa (dalej nazywanego UARTem).

RAMKA UARTA

UART przesyła dane w ramkach. Kiedy linia jest wolna (nieużywana), jest podciągnięta do stanu wysokiego. W momencie rozpoczęcia transmisji linia zmienia stan na niski, a następnie wysyłane są bity danych, oraz opcjonalnie bit parzystości.

Na koniec pojawia się tzw. stop bit oznaczający koniec ramki i linia przechodzi w stan wolny lub następuje transmisja kolejnej ramki.

KONFIGURACJA UARTA

Możemy skonfigurować następujące parametry UARTa:

- Szbykość transmisji (baud rate) - szybkość przesyłania danych. Typowe wartości to 1200, 2400, 4800, 19200, 38400, 57600, 115200, 230400, 460800, 921600 (bitów na sekundę) (każdy kolejny baud to poprzedni * 2)
- Długość słowa (word length) - UART może przysyłać w jednej ramce 8 lub 9 bitów.
- Bit parzystości (parity) - opcjonalny, w celu weryfikowania poprawności ramki.
- Długość bitu stopu (stop bit) - bit stopu może trwać tyle samo co 1 bit, 2 bity lub 1.5 bita.

Domyślne ustawienia dla STM32CubeMXa to baud 115200, 8 bitów w ramce, brak bitu parzystości i stop bit o długości 1 bita. Takich ustawień używa w tej chwili większość urządzeń (trafiają się jeszcze urządzenia z baudem 9600).

Obie strony muszą mieć dokładnie takie same ustawienia UARTa, inaczej nie będą w stanie się komunikować.

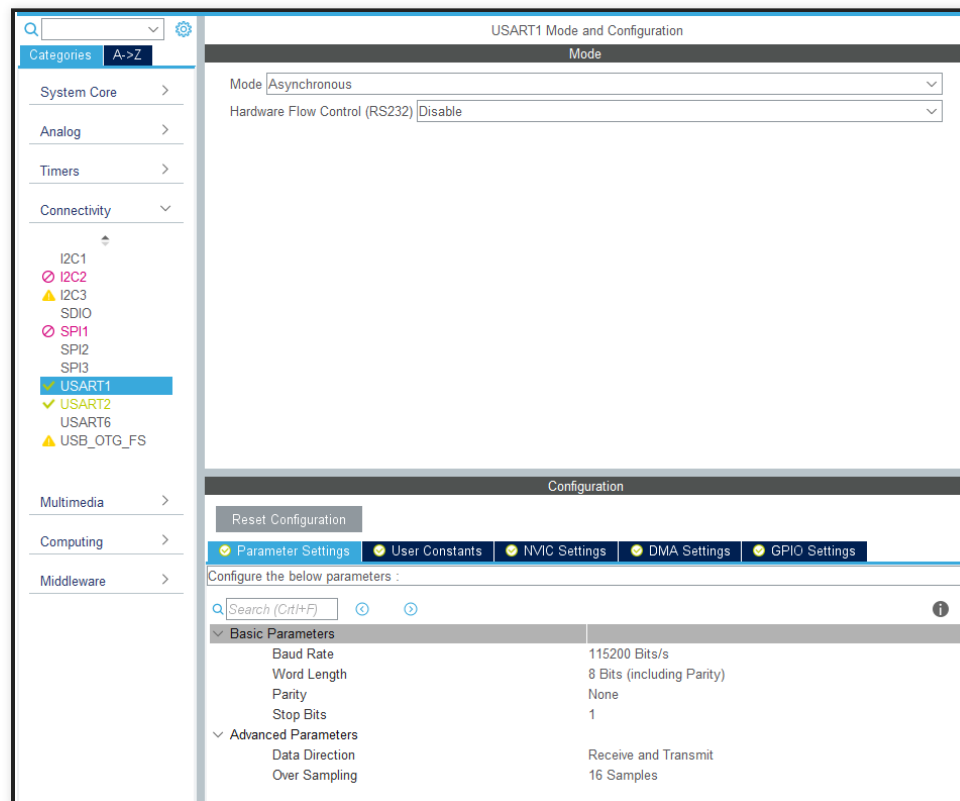
Do komunikowania się z komputerem, potrzebujemy konwertera Serial <-> USB.
Płytki Nucleo posiadają konwerter (programator daje funkcjonalność wirtualnego portu COM) i jeśli przy tworzeniu projektu wybierzemy opcję domyślnej inicjalizacji peryferiów, to dostępny przez programator USART zostanie automatycznie skonfigurowany.

Jeśli korzystasz z płytki bez wbudowanego konwertera, polecam zaopatrzyć się w FT232RL lub w ostateczności CH340.

Port serialowy można otworzyć programem typu Putty, Realterm, lub wbudowanym monitorem Atollica (dostępnym z widoku debugowania)

KONFIGURACJA UARTA - DEVICE MANAGER

Żeby uruchomić magistralę UART, wchodzimy w zakładkę "Connectivity" i wybieramy jeden z dostępnych USARTów. Następnie wybieramy tryb "Asynchronous" i konfigurujemy ustawienia magistrali. Po skonfigurowaniu reszty peryferiów i projektu, możemy go wygenerować.

INICJALIZACJA UARTA

Kod inicjalizacji UARTA znajduje się w pliku `usart.c` (lub `main.c`, jeśli nie zazaczyliśmy w ustawieniach projektu opcji generowania osobnych par plików dla każdego peryferium). Znajduje się tam również uchwyt do niego (który jest eksportowany w pliku `usart.h` z modyfikatorem `extern` do używania w reszcie kodu, lub `main.h`). CubeMX generuje zarówno kod inicjalizacji UARTA jak i kod inicjalizacji pinów GPIO które są wykorzystywane do komunikacji.

Do inicjalizacji UARTA używana jest funkcja `HAL_UART_Init(UART_HandleTypeDef* handle)`, która przyjmuje wskaźnik na strukturę-uchwyt do UARTA.

Dodatkowy kod inicjalizacji GPIO UARTA znajduje się w `usart.c` lub `stm32f4xx_hal_msp.c`, w funkcji `HAL_UART_MspInit` która jest automatycznie wywoływana przez HAL przy inicjalizacji UARTA.

UŻYWANIE UARTA

UART (tak jak większość peryferiów) ma trzy tryby działania

- Tryb blokujący (polling mode) - blokujemy procesor na czas komunikacji po serialu
- Tryb z przerwaniami (interrupt mode) - po rozkazaniu procesorowi wykonania operacji, w momencie jej końca (lub wystąpienia błędu) zostanie wywołane odpowiednie przerwanie
- Tryb DMA (DMA mode) - działa podobnie do trybu z przerwaniami, ale wykorzystuje DMA, dzięki czemu nie obciąża procesora komunikacją

Tutaj zaprezentuję używanie seriala w trybie blokującym, ponieważ jest najprostszy.
Używanie seriala w trybie przerwań i DMA zaprezentuję w następnych rozdziałach kursu.

WYSYŁANIE DANYCH

Do wysłania ciągu bajtów poprzez serial służy funkcja `HAL_UART_Transmit(UART_HandleTypeDef* handle, uint8_t* data, uint16_t size, uint32_t timeout)`

Funkcja ta przyjmuje uchwyt do seriala, wskaźnik na dane, ich wielkość oraz maksymalny czas czekania na wysłanie danych (w milisekundach). Zwraca status wykonania (enumerację `HAL_StatusTypeDef`).

Przykład:

```
char const* message = "Hello, world!\r\n"; // \r jest potrzebne żeby poprawnie wyświetliła się kolejna linia
HAL_UART_Transmit(&huart1, (uint8_t*)message, (uint16_t)strlen(message), HAL_MAX_DELAY);
```

Zadanie 1: Napisać program który wysyła dowolny tekst (zakończony `\r\n`) po naciśnięciu przycisku na płytce

Można również przekierować printf tak żeby korzystał z UARTa, w taki sam sposób w jaki zrobiliśmy to z ITMem.

```
int __io_putchar(int ch) {  
    if (ch == '\n') {  
        __io_putchar('\r');  
    }  
    HAL_UART_Transmit(&huart2, (uint8_t*)&ch, 1, HAL_MAX_DELAY);  
    return ch;  
}
```

Zadanie 2: Zmienić poprzedni program tak, żeby korzystał z `printf`'a i wysyłał czas od uruchomienia procesora (zakończony znakiem nowej linii) po wciśnięciu przycisku. Użyć funkcji `HAL_GetTick()` do sprawdzenia ilości czasu od uruchomienia procesora.

ODBIERANIE DANYCH

Analogicznie, do odbierania danych służy funkcja `HAL_UART_Receive(UART_HandleTypeDef* handle, uint8_t* buffer, uint16_t length, uint32_t timeout)`

Ważne jest, że ta funkcja (tak samo jak `Transmit`) czeka na odebranie tylu bajtów, ile podaliśmy poprzez argument `length`. Oznacza to, że jeśli użyjemy tej funkcji w następujący sposób:

```
char buf[64] = {0};  
HAL_UART_Receive(&huart1, (uint8_t*)buf, 64, 10000);
```

to program będzie czekał aż dostanie 64 bajty, albo po 10 sekundach zakończy wykonywanie funkcji.

Zadanie 3: Napisać program który będzie w nieskończonej pętli odbierał jeden znak i odsyłał go do komputera (echo server)

ODBIERANIE DANYCH Z TERMINATOREM

Żeby odebrać *dowolną* ilość danych, na przykład do momentu napotkania pewnego znaku który będzie nam kończył komunikat (na przykład znaku nowej linii), możemy

- a) Używając funkcji `HAL_UART_Receive` czytać bajt po bajcie i sprawdzać czy jest to terminator - słabe rozwiązanie, wolne, łatwo w ten sposób gubić bajty przy dużym obciążeniu procesora
- b) Stworzyć kopię funkcji `HAL_UART_Receive` która czyta bajt po bajcie i zwraca komunikat po osiągnięciu timeoutu lub napotkaniu terminatora - nieco lepsze rozwiązanie niż a), ale nadal nie jest optymalne
- c) Użyć przerwań (a.k.a zaimplementować a) używając przerwań, również nieoptymalne, tak samo obciąża procesor jak b) i a))
- d) Użyć DMA i przerwania `idle line` (najlepsze, ale zaawansowane)

Opiszę tutaj tylko metodę a), ale w rozdziale o DMA pokażę jak zrobić to w taki sposób żeby nie obciążać procesora ani nie gubić żadnych bajtów.

```

size_t readSerialUntil(UART_HandleTypeDef* uart, char* buffer, size_t max_size,
                      char terminator, uint32_t timeout) {
    size_t bytes_read = 0;
    uint8_t byte = 0x00;

    while (HAL_UART_Receive(uart, &byte, 1, timeout) == HAL_OK) {
        *(buffer + bytes_read) = byte;
        bytes_read++;

        if (byte == terminator) {
            break;
        }
    }

    return bytes_read;
}

```

Przykład użycia:

```
char message_buffer[128] = { 0 };

// Terminator może być \r albo \n dla nowej linii, zależy czego oczekujemy i w jaki sposób wysyłamy tekst
if (readSerialUntil(&huart2, message_buffer, 128, '\r', 1000) > 0) {
    printf("Received message: %s\n", message_buffer);
}
```

Zadanie 4: Napisać program który po odebraniu wiadomości zakończonej znakiem nowej linii, odeśle ją do komputera z czasem uruchomienia procesora w formacie [Czas] : Wiadomość

DODATKOWE MATERIAŁY

Opis USARTa dla STM32F7 (dla mniej rozbudowanych mikrokontrolerów USART może nie mieć pewnych funkcjonalności opisanych w tym PDFie)

https://www.st.com/content/ccc/resource/training/technical/product_training/group0/b8/a3/a6/7c/23/8c/4e/e0/ST